

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXX. Mercatura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

IV.

MENS Principis talis præsumitur, qualis de Jure esse debet, Jaf. in l. causas n. 6. C. de transact. Gram. conf. 34. n. 3. & conf. 45. n. 33. in crim. Dec. conf. 64. n. 7. & conf. 580. n. 2. Godadin. conf. 101. n. 10. quos refert Octav. Glorit. resp. 6. n. 52. in fine.

CAP. XXIX.

Mensura.

Axioma I.

Mutata rerum mensura vel turbata, omnia reliqua mutari necesse est. Arnif. lib. 2. cap. 7. de Majest. num. 2. mutato enim mensuræ statu & ista quoque mutata & alia effecta dicitur. l. qui res 89. §. aream 8. ff. de solut.

II.

Mensuræ sunt secundum consuetudines locorum vicinorum, text. & gloss. in c. 1. verb. in unoquoque. Nov. 120. in pr. Est enim in contrahentium potestate, quibus mensuris & pretiis vina comparentur. l. Imperatores 71. ff. de contr. empt. Unde regulariter singulis licitum est ponderare, ad quælibet pondera quæ justa sunt, siquidem omnia, quæ sunt de genere permissorum, etiam permissa intelliguntur, si specialiter non reperiuntur prohibita. l. nec non 28. §. 3. ff. ex quib. caus. maj. l. arbitrio 18. §. de eo 3. & ibi gloss. ff. de dol.

III.

Mensuræ augmentum cui non obest, ei nec diminutio prodesse debet. l. damni 18. §. si is qui 5. ff. de damn. infect. arg. l. 4. ff. de R. l. Phil. Modic. q. 79. ut paritas quæ servari debet servetur. arg. l. ratas 7. C. de rescind. vend. l. si quis 17. C. de testib.

IV.

Ob falsam mensuram res vendenti adimi eique multa dictari potest. Perez. C. ut nemini liceat in coemptione. n. 7. 8. imò is dupli poenâ tenetur & relegatur. l. pen. ff. ad L. Cornel. de fals. habet & fustigatio & alia poena arbitraria locum, Brunnem. ad l. fin. C. de Susceptor. in fin. Furtum enim committit qui mensuram adulterinam habet. l. 6. §. 1. de extraord. Crim. Hinc ad notionem præsidis spectat, ne quis majoribus mensuris gravetur l. pen. C. de defensor. Civitatum. & in Civitatibus mensuræ publicæ eriguntur l. 9. C. de Susceptor. & ne fraus fiat, ulnæ, mensuræ atque pondera signo publico notantur, estque in urbibus libra publica, ubi merces ponderantur, cujus reditus fisco cedit. Perez. C. de Susceptor. n. 7. 8. 9. Pistor, qui minoris ponderis panes conficiunt, incidunt in L. Juliam de annonâ. Perez. ibid. n. 11. Tandem Magistratus ob iniqua pondera læsis in subsidium obligatur, si sciente & connivente eo habeantur. Brunnem. ad l. fin. C. de Susceptor. Adde Perez. C. de suariis n. 10. & C. de Frument. Alexandr. n. 3.

V.

Principis est mensuras & pondera inferioribus præscribere, & inferior tenetur formam & pondus ex Archetypo principis desumere, Brunnem.

ad l. p. C. de Susceptor. Hinc Magistratus Jurisdictionem habens pondera mutare nequit, Brunnem. ad l. 15. C. de Susceptor. Conf. Myler, in Metrologiâ passim.

CAP. XXX.
Mercatura.

Axioma I.

Mercatura derogat nobilitati, l. nobiliores 3. ubi Bald. C. de Commercio, & Mercat. l. ne quis 6. C. de dign. l. si cohortal. 12. in fin. C. de cohort. lib. 12. Capol. in tract. de Imper. mil. delig. in materia nobilitatis opin. 18. Chassan. in Catal. glor. mundi p. 8. confid. 16. & part. 11. confid. 4. Ti-raq. de nobilit. c. 27. & 33. Hopper, lib. 2. de art. jur. tit. de re quæstor.

Limita I. ut procedat nisi mos vel consuetudo regionis (quæ hæc dubiè servanda est) aliud induceret, Alciat. in l. mercis. ff. de V. S. & in tr. pres. reg. 1. pres. 48. quemadmodum apud Venetos & Genueses observari tradit Mynl. 6. obs. 54. num. 12.

Limita II. tum præjudicare nobilitati, si quis eam per se exerceat; secus si per alios, ut quia opera servorum aut infirmorum ea re quis utatur, text. à contrario sensu in l. in honoribus 8. §. 1. ff. de vacat. muner. vid. Alber. in l. humilem. C. de incest. nupt. Alciat. lib. 2. de V. S. vers. cum verba, & d. pres. 48. num. 10. III. Si mercatura sit minuta, & IV. non œconomica sed negotiatoria.

II.

Mercatura sapissimè est periculosa. arg. can. consideret. 1. vers. in his de panis. dist. 5. ideoque consulitur etiam tutoribus, ut pecuniam alibi quam in negotiationem collocent. Joh. Gillet. de tutel. c. 39. p. 218.

III.

Commercia debent esse libera nec impediri l. 34. de V. O. l. 9. C. de judic. vid. Perez. C. de Metallar. n. 15. merces tamen quæ invehuntur & evehuntur, propter vectigalia indicanda & inspicienda. Blandè autem tractandi Mercatores, neque nimis vectigalibus gravandia ut exactorum injuriis subijciendi, Perez. C. de Littor. & l. in publicis Custod. n. 4. 5.

IV.

Non novum neque iniquum est modum Commerciis ponere certisque personis prærogativam in emendo & conducendo tribuere, v. g. frumenti, vel civibus præ extraneis, Brunnem. tit. C. ut nemini liceat in coemptione in fin. urgente scil. necessitate prohiberi potest, ne frumentum extra urbem vendatur. Perez. C. de Metallar. n. 14. 15. Illicitæ quoque merces, quibus patria depauperatur vel hostes armanitur, arrestandæ sunt & in Commisum cadunt, navisque confiscatur, nisi Dominus ejus ignoraverit l. 11. §. 2. de publican. & vectigal. Perez. Dd. n. 2.

V.

Mercimonia forensia pro extraneo & separato patrimonio habentur nullâ domicilii vel personæ habitâ ratione. Hinc (1.) mercatoris privilegium non extenditur extra domicilium, nam mercimonia istius territorii jure censentur

in quò sita sunt aut destinata. (2.) Quamvis Mercator non fiat incolà, nec adstringatur muneribus; quoad mercaturam tamen fortitur forum in loco, ubi stationem negotiationis habet, nec potest causam ad locum domicilii avocare. *Perez. C. de incol. n. 6.*

VI.

Magistratus potest cogere & taxare numerum cauponarum, & vendentium annonam, carnes, pisces earumque copiam curare. *Perez. C. de Excusat. Artific. n. 12.*

VII.

Mercatores non possunt esse milites armati, exceptis iis qui cum armis negotiantur. *l. un. C. negot. ne milit. aliam autem militiam non armatam sibi acquirere possunt, ut & Palatini permissu principis mercaturam exercent. l. un. C. in quib. caus. militantes.* Hodie autem mercatoribus militare simpliciter concessum. *Perez. tot. tit. C. negotiat. ne milit.* Exactores militaris annonæ nullum cum provincialibus commercium habebant. *l. n. C. de erogat. milit. annon.*

VIII.

Semper, cum aliquid de mercatoribus speciale disponitur, intelligi tantum debet de negotiis ad mercaturam pertinentibus. *Mey. ad Jus Lubec. Lib. 1. tit. 10. art. 1. n. 59.*

CAP. XXXI.
Meritum. conf. Merces.

Meritum causa contractui par est. *Bald. in l. qui se patris. C. unde liber. Alex. consil. 30. num. 17. volum. 5.* Siquidem meritum magna vis est in coniciendis & conservandis privilegiis ac beneficiis aliis. *l. 1. §. 2. ibi. quæ Princeps alicui ob merita indulget. de consue. Princip. Be-fold. p. 1. consil. 7. num. 104. eorumque effectus declarat Jafon. in l. ex hoc jure. num. 52. & seqq. de just. & jure.* Hinc privilegium ob bene meritum concessum non posse revocari, post *Bald. in l. cum militi de dolo scrib. Arnold. Reiger. in thes. verb. privilegium. n. 38.* licet in universitatibus detrimentum cedat, *Richter. 1. decis. Jenson. 4. num. 45. vid. latè Klock. in tract. de contribut. cap. 16. ubi etiam de bene meritum probatione agit. sect. 1. n. 116. 117. 118. & seqq. & supr. lib. 2. cap. Benemerita.* Privilegium tamen maritorum causâ concessum non transit ad heredem. *l. 1. in fin. ff. de Constit. Princip. Perez. C. de Excusat. muner. n. 14. vid. infr. sub Rubr. Privilegium.* Imò ea, quæ ob merita personis dantur, præsumuntur hereditaria, nisi de mente donantis aliter appareat. *Brunnem. ad l. 1. C. de annon. Civil. quod tamen non in omnibus procedere probat Brunnemann. C. de apparit. Magistr. Milit. in fin.*

CAP. XXXII.
De Metallis.

Fodinæ metallicæ, Erzguben/ sunt de regalibus *l. 1. C. de metallar. 2. F. 56. A. B. cap. 9.*

hodie verò Principes in suis ditionibus emtiones metallorum vulgò den Silberkauff sibi reservant & subditis permittunt inquirere saxa, lapides, metalla. *Köppen decis. 59. n. 13.* Vallus autem metalla regulariter sibi vindicare nequit, nisi de iis expresse sit investitus. *Rumelin. dissert. ad A. B. p. 1. diff. 3. lb. 10.* Et præter decimas ex metallis etiam certa reddituum portio dominis territorii debetur, vulgò ein freyer Erbkufus auf des Grundherrn Unkosten/Heig. *p. 1. q. 13. n. 42.*

CAP. XXXIII.
Metus. Formido.

Axioma I.

Metus justus in se ignorantiam habere dicitur. *l. item si. 14. §. in hac actione 3. ff. quod met. caus. & ideo humanitatem & auxilium meretur. l. 14. §. 5. l. ult. §. 1. ibique Dd. eod. tit.* Vano tamen metui non est indulgendum. *l. 5. l. 6. & ult. ff. d. 1. est enim formido aliquando inepta & furiosa. l. 4. C. de his qui ad Eccles. confug.*

II.

Voluntati nihil sub cælo magis est contrarium, quam metus, *l. nihil consensit 116. ff. de R. I. c. super hoc. 5. & ibi Abbas de renunc. ideoque dicitur quod sit trepidatio mentis periculi instantis vel futuri, tollens libertatem, Conf. Arg. 1. conf. 41. num. 19. & 20. & animum perturbans, Angel. in l. item si cum §. satis enim. vers. nota quod metus. ff. quod met. Pacian. consil. 92. n. 45.* Unde Prætor tanquam custos aequitatis eam obligationem ratam non habet, quæ metu extorta est, verum restitutionem in integrum pollicetur, qui hoc nomine in captionem incidit, ut videre est in *l. 1. & 2. de in integr. restit. Phil. Matth. ad d. l. 116. num. 3.* in totum tamen consensum non excludit, nec actum ex illo consensu dependentem ipso jure vitiat, eò quod coacta voluntas etiam sit voluntas. *l. si mulier 21. §. si metu coactus 5. ff. quod met. caus. ibique gloss. in verb. volui. & Panorm. in c. Abbas X. eod. ubi gl. in verbo coactus. sed actio datur ad rescindendum metu probato. l. metum 9. §. sed quod prætor 9. ff. quod met. caus. l. 1. C. de rescind. vend. Dd. in l. dolo. C. de inutil. stip. quod tamen in matrimonio non procedere, maxime si talis sit metus, qui posset cadere in virum constantem, asserit *Gail. 2. obs. 93. num. 5. & 6. per. l. si patre 22. ff. de ritu nupt. l. non cogitur 21. ff. eod. tit. l. nec filium 12. C. de nupt. cap. 1. de desponsat. impub. gl. in d. cap. Abbas. & Panorm. in c. cum locum de sponsalib.**

III.

Metus semel illatus præsumitur durare. *Bald. in l. 2. num. 5. C. de his qui propt. met. jud. Wesenb. 1. conf. 43. num. 150.* præsertim si duret eadem causa cogendi & nocendi potestas, *cap. cum locum 14. X. de sponsal. cap. accedens 10. X. de procurat. Aretin. consil. 14. num. 18. Socin. consil. 163. Boër. decis. 100. n. 13. Cacheran. decis.*